

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 277. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, п'ятниця, 28-го листопада 1947.

No. 277. JERSEY CITY and NEW YORK, Friday, November 28, 1947.

VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ

Тел. „Свобода“: B'ergen 4-0237. — Тел. У. Н. Сомау: B'ergen 4-1016

THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗАКОНОПРОЄКТ ЗА ПРИЗНАННЯ КОМУНІСТІВ ЗРАДНИКАМИ

Вашингтон, 25 листопада. — Конгресмен Гордон Мек-Донг з Каліфорнії вніс законопроект, щоб „виконувати комунізму в практиці“ вважати за зраду супроти Злучених Держав. У законопроекті сказано, що комунізм є безбожництвом і ворогом держави, а ніякою політичною філософією. У дискусії над цією справою конгресмен Шорт зясував комуністів як „голову й хвіст“ цього самого тхора, а конгресмен Ранкін представив їх як „симптоми тої самої недуги: один це гарячка, а другий це судороги загубаючої цивілізації“.

КОМУНІСТІВ ВИКИДАЮТЬ З ФІЛЬМОВОЇ ІНДУСТРІЇ.

Нью Йорк. — На зібранні 50 ексекютивних урядовців фільмової індустрії в готелі Валдорф-Асторія рішення відправити з усіх більших фільмових студій десять артистів, які відмовили своїх зізнань перед комісією для Неамериканських Діань, за що описія конгрес признав їх за винних погорди конгресу. Рішення запало одностайно. Так само поступлять фільмові студії з іншими акторами, яких вважається за комуністів. Усунені актори можуть бути прийняті до праці тоді, коли зможуть очистити себе зі закидів.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ ОБТИНАЄ ВИДАТКИ НА НЕГАЙНУ ДОПОМОГУ ЕВРОПІ.

Вашингтон. — Комісія закордонних справ палати репрезентантів прийняла постанову, щоб у видатках на негайну допомогу Європі зробити деякі зміни. Передусім комісія домагається зниження висоти видатків з 597,000,000 на 489,000,000 доларів, отже на 108 мільйонів доларів менше ніж домагається президент Труман. Крім цього комісія вийшла з пред'явленням щоб на допомогу Китаєві асигнувати 60 мільйонів доларів, так, що ввесь видаток на негайну допомогу мав би вийти 549 мільйонів доларів. Зате сенат обстоює повну суму, якої домагається президент Труман, а яку вже прийняла сенатська комісія.

ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ ГОДИН ПРАЦІ ДЛЯ СПИНЕННЯ ІНФЛЯЦІЇ.

Вашингтон. — Маринер Екклс, предсідник Ради Губернаторів Федеральної Системи Резерву, вийшов з домаганнями перед конгресовою комісією для Економічного Звіту, щоб боротися проти інфляції не способами, які подав президент у своїй програмі, а далеко іншими. Одною з головних точок, які подає Екклс, є продовження тижня праці, щоб збільшити продукцію. Він погоджується лише з останньою точкою президента, а це що треба обмежити банкові кредити. Секретар скарбу Снайдер доводив, що тепер не можна знижати податків, доки не піде допомога Європі.

СТЕТИНІУС ЗА ДОПОМОГУ СКИТАЛЬНИКАМ.

Чарлстон, Вест Вирджинія. — Едвард Е. Стетиніус, недавній секретар стейту сказав, що коли Злучені Держави не допустять скитальників з Європи до цієї країни, тоді відмовлять допомогою своїм союзникам, а тим самим і виставлять на небезпеку свою провідну роллю у світі. „Скитальники не символ боротьби проти тоталітаризму“ — заявив Стетиніус у своїй промові на зібранні, скликаним Комітетом Громадян з Чарлстону в справі скитальників.

КОНГРЕСОВА КОМІСІЯ ДОСЛІДЖУЄ АТОМОВУ СИЛУ В РОСІЇ.

Вашингтон. — Спільна конгресова комісія Атомової Сили задала перевірки вістей про розвиток атомової сили в Росії і в інших частинах світу. Комісія почне тайні засідання для переслужання звітів Комісії Атомової Сили Злучених Держав, військових знавців та інших експертів. Йде головню про те, щоб довідатися, який поступ зробила Росія в будові атомової бомби.

БІРД ЗА ЗМІНУ ЛЮДСЬКОЇ ПРИРОДИ У ЗВ'ЯЗКУ З АТОМОВОЮ БОМБОЮ.

Нью Йорк. — Протиадмірал Ричард Бірд заявив, що треба змінити людську природу, коли хто хоче розв'язати проблему атомової бомби. Це сказав він у промові на зібранні в Коронет Театрі при обговоренні відродження морального озброєння. Він виявив, що творить крайній комітет для цієї цілі. Такий рух може привести до безпеки свободи в цілому світі — оце змагання Бірда.

ЗАКОН ТЕФТА ВИКАЗУЄ БАЛАМУТУ.

Нью Йорк. — У п'ятому місяці після введення нового робітничого закону Тефта-Гартлі показується, що цей закон має такі недомогання, що вводить заколот у робітничім питанні. Про це говорили знавці на повітрянім Форум щоденника Нью Йорк Таймс. Їх ціллю є змінити цей закон, щоб він став загальноприйнятним і практичним. За зміну веде агітацію д-р Лео Волман, професор Економіки університету Колумбія.

У. П. А. РОЗГОРТАЄ СВОЇ ДІЇ ПО ВСІЙ УКРАЇНІ ВІДДІЛИ У.П.А. З ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ ВЕРТАЮТЬСЯ НА РІДНУ ЗЕМЛЮ.

Прага, Чехословаччина, 20. листопада. (Повітряною поштою до Свободи). — ІК — Чеські реємігранти з Волині, які тільки що приїхали з України в Чехословаччину, однодушно стверджують, що по всій Україні, головню на Правобережжю, на Волині, в Західній Україні, на Буковині та в Басарабі в останніх місяцях знову появилися сильні відділи Української Повстанської Армії, широко розгортаючи та скріплюючи свої боеві дії проти радянсько-російських окупаційних військ і адміністрацій. Радянсько-російські власті сильно збільшили свої гарнізони в містах України, стягаючи свої війська та поліцію головню до більших міст. Найчастішим об'єктом атак У. П. А., крім представників радянської окупаційної влади, є головню залізничні лінії та засоби транспорту, якими постійно перевозяться війська та військовий вивід. У висліді, Совети перемінили майже кожну залізничну станцію в справжню твердиню. З військ пороблено стрільниці, докруги пороблено перероди з колючого дроту і скрізь шведяться радянські війська та міліція. Акцію УПА та її поодинокі акти старанно закривається перед населенням, забороняючи про це не тільки писати, але й говорити.

Рівночасно стверджується, що поодинокі відділи УПА, які мало що не завалили Чехословаччій держави, викликавши там внутрішню-політичну кризу та зрештовулюючись населення проти більшовицького терору, тепер, після „літнього відпочинку“ та після багатьох блискучих рейдів по цілій країні, знову вертаються на Рідну Землю. Вістку про поверт відділів УПА з Чехословаччини в Україну подала теж „Правдіщина“, орган радянського консуляту в Братиславі.

ЧЕХИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД АМЕРИКАНЦІВ ВИДАЧІ ІНТЕРНОВАНИХ В НІМЕЧЧИНІ ВОЯКІВ У.П.А.

Прага, 21. листопада. (Повітряною поштою до Свободи). — ІК — Центральний орган чеських соціал-демократів, „Право Ліду“, у своєму виданні з 18-го листопада надрукував таке повідомлення: „Міністерство народної оборони повідомляє: відповідні уряди признали окремі комісії, завданням яких є повести слідство в справі злочинів, довершених бандерівцями на чехословаччій території. Після перевірки всего зібраного матеріалу, ці комісії мають передати акти обвинувачення і винувників (полонених бійців УПА — прим. коресп. ІК) чеським судовим органам до покарання...“

„Рівночасно зажадається — пише „Право Ліду“ — від окупаційних властей Австрії і Німеччини видачі тих бандерівців, яким пошастало туди перейти. Перед американськими окупаційними властями вже пороблено заходи в справі видачі (командантів відділів УПА) Хроменка, Лагідного, (Тут щось не так, бо перед двома місяцями чеський уряд видав офіційне повідомлення про те, мовляв Хроменко і Лагідний поклали в чеський полон — прим. коресп. ІК), Хмари, Чумача і Залізняка і всі вони відповідатимуть перед чеським судом...“ — зазначає чеська газета.

Це перша конкретна вістка про міжнародне видання справ інтернованих в американській зоні Німеччини воєнків УПА, точніше про акцію в справі їх видачі. Тут загально вважається, що чеська інтервенція в справі видачі воєнків УПА — якщо повідомлення „Право Ліду“ відповідають правді — є тільки посередництвом в домаганнях Москви.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК ВИКЛЮЧАЄ ПОДІЛ НА ЗОНИ В АВСТРІЇ

Вашингтон, 25. листопада. — Генерал Дж. Д. Балмер, член Рішничої Дорадої Комісії при штабі Армії Злучених Держав в Австрії, заявив у свідомстві перед сенатською буджевою комісією проти поділу Австрії на чотири зони, бо це буде „перемога комуністів і цілковите вигаснення навіть малого світла надії“. На його думку це приведе до упадку теперішнього австрійського уряду, знищення два й пів річної праці і втрату \$300,000,000, виданих досі Америкою на втримання господарства в Австрії.

ВАЙЦМАН-КАНДИДАТОМ НА ПРЕЗИДЕНТА ЖИДІВСЬКОЇ ПАЛЕСТИНИ.

Нью Йорк. — Управа Інституту Вайцмана улаштувала в готелі Валдорф-Асторія прийняття у честь сіоністичного провідника д-ра Хаїма Вайцмана, у якому взяли участь 2,000 жидівських дітяч. Зпосеред різних промов із признавання заслуг Вайцмана визначалася промова предсідника комітету Абрагама Файнберга. Він відзначив Вайцмана як „першого президента новоствореної жидівської держави“, а прийняті одобрили це немокаючими оплесками. Вайцманові минає 72 роки життя. Учасники платили по \$250 за обід, а загальний дохід обраховують на \$500,000. Він призначений на працю наукового Інституту Вайцмана.

У БРАЗИЛІ ЗАПОВІДАЄТЬСЯ НА КОАЛІЦІЙНИЙ КАБІНЕТ.

Ріо де Жанейро, 25. листопада. — Президент Дутра дістав плян перевести зміни в політичній угрупованні в Бразилії, яке має на меті почати нову політичну еру. Для цієї цілі має бути створений коаліційний кабінет, складений з представників демократичних партій. Це вважають за найдоцільніший спосіб поборювання комуністів. Вироблено вже плян економічної чотироріччя в Бразилії. Його підтримує більшість теперішнього конгресу. Він опирається на переведенні програми в справі здоров'я, транспорту, харчів і електричної сили.

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ У ФІНЛЯНДІЇ.

Штоткольт, Швеція, 25. листопада. — Фінляндія, подібно як і південно-східні європейські країни, опинилася після війни за радянською залізною заслоною і тільки ярди-годи продаються з неї вістки, що свідчать про реакцію народу на радянську „народну демократію“. Сьогодні навіть ці скупі повідомлення Фінляндії зі зовнішнім світом були перервані в наслідок страйку, що їх почали робітники і урядники державних телефонів і телеграфу. До страйку мають долучитися теж урядники і урядники державних залізниць, пошти та інших інституцій і урядів публічної обслуги. Страйкуючі домагаються підвищення платні, а страйк може мати далекойдучі наслідки для дальшого положення в країні, бо побоюються, що комуністи можуть використати цю нагоду для генерального наступу на середню верству населення, до якої страйкуючі належать та яка в загальному є протикомуністично наставлена.

СОВЕТСЬКІ „ПРОЛЕТАРІ“ І АМЕРИКАНСЬКІ „КАПІТАЛІСТИ“ НА КОНФЕРЕНЦІ В ЛОНДОНІ.

Лондон, 25. листопада. — Кореспонденти на конференції Ради міністрів закордонних справ в Лондоні підкреслюють різниці, що їх спостерігається між поодинокими делегаціями. В загальному в конференції бере участь біля 500 осіб, як врахувати всіх дорадників, спеціалістів, спостерігачів, пресу і т. д., а з того приблизно половина належить до радянської делегації. Звертається увагу на велику „напушеність“ та „офіційність“ радянських представників, включно з агентами НКВД, як з другого боку на товариськість та звичайність в поведінці інших представників, головню американських. На місце наради сьогодні перший приїхав Молотов зі своїми „соратниками“ і приїхав аж трьома люксовими атомашинами, очевидно, американського виробу, та в асисті власної і британської поліції на мотоциклах по боках. Французький міністер Бідо приїхав черговий в позиченому британському авті, а секретар стейту ген. Маршалл приїхав разом зі своїми чотирма дорадниками цілком незаметно і без паради. Зібрана публіка, що пізнала його аж тоді, як він почав шукати за входом, алаштувала йому велику авадію.

РІШАЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЛОНДОНІ

Лондон, 25 листопада. — Сьогодні почалася тут конференція Ради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав в справі Німеччини й Австрії, від вислідів якої загально узалежнюється дальшу долю світу. Конференція почалася в „несподівано приязній“ атмосфері, хоча вже в перших розмовах виявилися непорозуміння та суперечності. Встановлено шість пунктів, над якими рішено перевести дебати, але не досягнено порозуміння щодо порядку нарад над ними. Америка обстоює, щоб насамперед обговорити справу мирового договору з Австрією, Совети, натомість, домагаються, щоб цю справу відложити на сам кінець. До прийнятих точок належать: 1. Звідомлення комісії в справі мирового договору з Австрією; 2. Економічні справи, включно з війсьним відшкодуванням; 3. Форма і засяг тимчасової організації Німеччини; 4. Підготовка мирового договору з Німеччиною (включно з визначенням кордонів); 5. Американський плян 40-літнього договору між чотирма великодержавами в справі роззброєння і демілітаризації Німеччини (відомий плян Бірнса) та 6. Виконання рішень демілітаризації, прийнятих Радою закордонних міністрів у Москві. В основному, перший день наради міністрів позначувався приязною атмосферою і навіть гумором, хоча непорозуміння зачалися майже безпосередньо після відкриття наради, що ними проводив міністер Бевін.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК ЗАЛІЗНОДОРІЖНИКІВ У ФРАНЦІЇ.

Париж, 25 листопада. — Федерація залізнодорожників у Франції проголосила сьогодні генеральний страйк, що повинен початися безпосередньо. Якщо б проголошення страйку виконано, це було б вступом до загального генерального страйку, що його вже від давня побоюються та що готувати далекойдучі наслідки для загального положення в країні. Вважають, що комуністи задумують остаточно розправитися з урядом. Вже сам залізнодорожний страйк практично спаралізував би ціле господарство країни. Теж робітники інших індустрій рішили сьогодні проголосити страйк.

КРОВОПРОЛИТТЯ В ІТАЛІЇ.

Рим, 25 листопада. — Після трьох днів відносного спокою в країні і як населення вже починало заспокоюватися, що урядові пошастить опанувати створений комуністами внутрішньо-політичний хаос, сьогодні знову почалися заворушення і кровопролиття в країні і ще з більшою силою. До заворушень, під час яких були вбиті і ранені, прийшло головню на півдні країни, в Калябрії. В місті Бісінгано поліція була змушена відкрити вогонь в демонструючу комуністичну толпу, що з черги опанувала місто, побудувавши барикади. До важких заворушень, протокошення генеральних страйків і т. п., дійшло теж в інших місцевостях.

ДБАЮТЬ, АБИ НІМЦІ НЕ ГОЛОДУВАЛИ.

БЕРЛІН, 25 листопада (ЮП). — Військові Управління злучених британської і американської окупаційних зон Німеччини сьогодні повідомили про велике магазинування збіжжя для німців на зиму. Ці країни, головню Америка, дала німцям 3,700,000 тон збіжжя, що разом з німецьким збором збіжжя повністю забезпечує німців хлібом на найближчі місяці.

ТЕРОР В СОВЕТСЬКІЙ ЗОНІ НІМЕЧЧИНИ.

Франкфурт над Майном, Німеччина, 25 листопада. — В американську зону Німеччини постійно втікають навіть „визначні“ та „заслужені“ для Советів німці, які однозгідно стверджують жахливий терор, при допомозі якого Совети „перевиховують“ німців на червоних нацистів. Колишні гітлерівці їм в цьому віддають великі прислуги і тільки під іншими кличками продовжують тероризувати населення, подібно як це робили за часі Гітлера.

ЗАКРИТО МАДЯРСЬКО-АВСТРИЙСЬКИЙ КОРДОН.

Будапешт, Мадярищина, 25 листопада (ЮП). — Мадярске міністерство внутрішніх справ сьогодні повідомило про закриття свого кордону з Австрією, з огляду на масовий нелегальний рух через нього. В комунікати подано кількість заарештованих на кордоні „воєнних злочинців“, „злочинних елементів“ і т. д. на багато соток. Діло в тому, що під часу заведення в країні терористичної комуністичної „пародної демократії“, населення Мадярищини масово тікає під охорону західних демократій.

„ВИЧИСТИЛИ“ КЕРІВНИКА СОВЕТСЬКОЇ АГІТКИ.

Москва, 25 листопада (АП). — Московський „Большевик“ сьогодні повідомляє про признавання Михайла А. Суслова керівником відділу пропаганди в ЦК большевицької партії та секретарем її самої. Попереднього керівництва централі большевицької агітки, Александрова, „вичистили“. Йому ще на весні закинули всілякі „ухили“, яких він допустився в книжці „Історія західно-європейської філософії“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подписка число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (з англійською частинкою):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 348, JERSEY CITY 3, N. J.

**ЗА ЄДНІСТЬ У ПРАЦІ
І ДОПОМОЗІ**

На українців, розкинутих по величезних просторах американських континентів, спало велике завдання: ширити правду про визвольні змагання українського народу та здобувати для них що раз більші симпатії серед що раз ширших американських когорт. Крім цього треба американським українцям ратувати життя нової української еміграції в Європі, як теж помагати ратувати справжню українську культуру й науку.

Це є справді великі завдання, які переходять наші слабкі сили. Щоб вивязатися з цього хоч частинно, треба, щоб наша праця на цьому полі була планова і добре зорганізована та ведена спільними силами. Саме до такого заключення прийшли делегати, що прибули до Нью Йорку на першу Панамериканську Українську Конференцію. Зі заяв, які вони склали від імені тих організацій, що їх вислали на цю Конференцію, ясно виходило, що зорганізоване українське громадянство американських континентів, хоч воно поділене під політичним і релігійним оглядом, поставило єдність в акції допомоги українському народові в Європі як обов'язкову вимогу. Щодо цього, як виходило зі заяв делегатів, нема і не буде ніяких уступок, зате є і буде повна свобода у виборі гадок, як треба вести отсю спільну працю, кому і що робити, чи кому і як помагати. Вимога єдності відноситься до всіх, себто до усього українського громадянства в Злучених Державах, Канаді, Бразилії, Аргентині, Парагваю й Уругваю.

Думаємо, що всі ці, що їм допомога українському народові в Європі лежить дійсно на серці, повітають ці постанови Панамериканської Української Конференції. Повітають теж і те становище, що історичне завдання українців на американських континентах не є зв'язане з ніякою одною чи другою українською партією чи групою в Європі. Американські українці брали і будуть далі брати під увагу і виконувати для добра української справи усі позитивні політичні чи культурні осяги українського народу, без огляду на це, від кого вони походять. Одне криваве боротьба українського народу за своє визволення, якої сучасним символом являється Українська Повстанська Армія, як була так і далі буде на першому місці. Ця боротьба є в очах американських українців боротьбою цілого українського народу, так, як й ідеал самостійної України є ідеалом цілого українського народу, усіх груп і партій (крім більшовиків). Усі вони за цей ідеал боролися і терпіли і те саме діється і нині. Саме тому, що всі вони за одно борються і одного домагаються, американці починають розуміти, чому Україна повинна стати самостійною.

Українці на американських континентах є отже зеднані щодо спільної акції допомоги Україні позбутися московського окупанта, як ратування загрожених ворогом культурних, релігійних та національних цінностей українського народу. Хто за таким об'єднанням сил і за таку працю, ставай в один ряд, приставай до громади.

Тоталітаризм як опій

Засліплення деяких людей тоталітаристичними ідеями комунізму чи нацизму, з якого вони ще й тепер не годні вилікуватися, заставляє теж і учених до глибокої задуми, що з цим робити. Професор філософії в Католицькому Університеті Америки, о. д-р Вільям Мек Доналд, вважає науку за найдоцільнішу оборону проти комунізму. Ширше про цю справу говорив він на зібранні абсолютів загальної університету в суботу 22. листопада в готелі Пенсильванія в Нью Йорку. Те, що з цієї промови подає щоденна преса, зводиться до таких думок:

Комунізм це „дійсний опій“, який виціплено в нарід і який є непереможним ворогом християнства. Він залишає за собою гіпнотичний наслідок на різних людях. Головним лихом теперішніх часів є духовна криза. Це властиво релігійна боротьба, хоч вона закрита плащом політичних та економічних слів. Для оборони проти комунізму треба поставити конструктивну програму, оперту на науці.

З цієї промови найбільш замітне є вжиті слова „опій“ на вяснення комунізму і над ним варта основніше призадуматися.

Не треба шукати далеко за прикладами комуністичного засліплення, бо можна взяти їх з українського середовища. Коли переглядати комуністичну пресу в українській мові, то з неї дише ненавистю до всього, що українське, хоч для призначення людей — особливо під теперішню пору — вживається навіть патріотичних закликів, таких, які колись були постійним предметом нашімшій збоку комуністичних більшовиків. Так само вживається тепер уже і релігійних клічів для успокоєння збентежених церковників, з цією зміною, що зогиджується українську церкву, а закрито вихвалюється церкву зпід московського патріарха.

З пресою, видаваною світовим комунізмом, нема як полегшувати, бо від неї нема як надіятися річової критики або виміни думок, опертих на переконанні редакторів. З дотеперішньої обсервації можна заважати, що коли редакції комуністичної газети в українській мові треба зайняти якийсь становище в якомсь новім українським питаннях, то без огляду на наглість справи, це становище засовується аж по довгому часу, навіть після 2-3 місяців. Вглядає, що треба ждати, що каже Москва, джерело усієї політичної мудрости в українській справі.

Інше діло, коли прийдеться вести розмову зі звичайним простодушним більшовиком-комуністом українського походження. Від нього віе рожовою надією на „зрівняння“ всіх людей. Це зрівняння зпра-

вила ця людина розуміє так, що маєток багатших буде розділений „між усіх бідних“, отже і кожній біднійшій людині щось капне, в цьому і йому самому.

Таким людям не приходить на думку, що вони самі, маючи якийсь маєток, часто складають гріш в банку, є в советським розумінні „буржуази“ чи „кулаками“ й призначені на цілопалення разом з кожним іншим „ворогом народу“.

Одначе з розмови з напівосвіченим більшовиком можна прийти до іншого висновку. Цей уже надіється стати якийсь комісарем в майбутній комуністичній імперії і він до цього завдання на свій лад приготується. Його підготовка полягає в ненависті до існуючого ладу і кулачної погрози кожному, хто цей лад підтримує. Коли ж пошукати за причиною ненависті, то зправила виявляється, що такий осібняк потерпів колись якусь невдачу в своїх життєвих замислах. Замість звернути увагу на свої власні недомогання і змагати до поправи лиха у собі самім, він видіває свою лід на оточення та на ціле громадянство або й людство.

В однім і другім випадку — у випадку засліплення просто-душною людиною недосажною рівністю всіх, а в випадку заведеної людини, відплатаю за заведені сподівання — грає роль щось в роді гіпнозу, який зовсім справедливо засуває о. д-р Мек Доналд як „опій“, по українськи дурман. Після тридцяти літ ужив промовець слова „опій“ саме на протилежне значення, ніж його вживали вперше більшовики. Тоді вони кинули заклик: „релігія це опій для народу“, а тепер релігійна людина доводить, що це комунізм є опієм для народу.

Тут годиться ще пригадати, що тоталітаристичний опій не є привілеєм самого комунізму. Цей дурман є спільний і такому тоталітаризмові як нацизм чи фашизм. Всі тоталітарні системи мають тусаму методу: Ставлять якусь засаду і кажуть її сповняти, хоч би як розум проти неї бунтувався, а практика виказувала її нецільність. Розумувати тут не можна, бо дискусія заборонена.

Правда не є есенцією тоталітарного вірування. Гітлер казав відверто, що чим більша брехня, тим швидше прийметься. Коли йде про критику відносин, то їх критикується не на те, щоб поправити лихо, а на те, щоб виказати, що воно взагалі не дається поправити й тому треба звалити теперішній світовий лад. Завівши новий лад, комуністи заводять лихо, яке справді не дається поправити. Тоді пускають у світ дальші брехні в тому переконанні, що люди згодом

Лей Ясінчук.

СИЛА ПІСНІ

Распря покиньмо і згнанні,
Подаймо згоду на обноу,
Під гомін пісні поєднанні
Кладім граніт під будову.

Микола Матівець - Мельник.

Хто з нас, старих чи нових вигнанців, не відчув на собі сили рідної пісні! Де говорене слово чи навіть приклад трагичної мислі, там рідна пісня навчала про минуле, пригадувала обов'язок, еднала в один гурт, поривала до чину. І хоч важкі життєві умовини не раз і не настрояють проспівати пісню самому, то послухати її завжди цікаво. А тоді завбувається горе, людина настрояється на щось вище-краще, підносить голову й випростовує спину, бо в її душі скрипається переконання про таку високу національну цінність, яка привневолює навіть чужинця задержатися на хвилину, оглянутися і спитати з цікавістю: хто ви такі?...

Було би зовсім погано з еміграцією, якщо б духові цінності не могли затронуті її серцем і не викликати в ньому відгомону; якщо б та еміграційна сіла на своїх руїнах і плакала-ридала над своїм положенням, чи заходила за прикладом скотини виключно про громадження матеріальних дбр. До цього навіть не можна допустити. Про це мусять дбати духово чи волево сильніші.

Такі й чимало інших рефлексій насуває остання неділя (9. листопада) проведена в столиці гірського краю Тиролю, в Інсбруку, під чаром української пісні. Правда, ви в Америці чували вже чимало славних і добрих українських хорів. Але то не все одно. Коли ви осіли на постійному місці, на певному щоденному зайнятті, з певністю про завтра і сніт, то нова еміграція так прибила, якщо не самими злиднями, то певністю, що не раз „жити не хочеться на світі, а сам — мусиш жити...“ Коли австрійський уряд завжди балакає про піднесення калорій і впенує про 1608 калорій денно для кожного, то н. пр. на цей місяць проголошено

розгубляться й самі не будуть знати, де правда, а де неправда.

Оце є той дурман — „опій“, який допомагає більшовикам при опануванні світу. Його наслідують теж і українські тоталітаристи, все одно з якого табору вони походять: комуністично-більшовицького чи нацистсько-фашистського, хоч як мала горстка оцих останніх.

Щоб привернути нормальний духовий стан, тобто рівновагу духа, на це треба буде довгого часу і надзвичайної терпеливості. При цьому треба мати все на увазі витривалість у правді і постійне демаскування неправди науковими способами.

кількість харчів тільки на 1119 калорій, отже на 26% менше. Так отже в пору поменшення кількості калорій, що спричиняє музику в животі людини, пояснення співучасті хорів самим замилуванням до музики, пісні, чи бажанням „вижитися“ — не вистарчає! Це гинуть свої цінності для скриплення духа народу, для його вдержання, свідомою волею виявити рівногартність свого народу з іншими, не допустити до витворення почуття меншвартості. Треба високої видержаної самодисципліни співака, щоб присвятити по 8 годин денно на співацькі проби. А так воно є в репрезентаційному українському хорі „Ватра“, що ним орудує відомий музикант проф. Лев Туркевич.

Висока оцінка того хору, який дав себе пізнати в різних осередках Австрії, Німеччини і Швейцарії, була приводом, що стаціонарний тут французизапросили його, щоб поконцертувати їм. І можна собі уявити, як хор „Ватра“ очарував французів, хоч не розуміли слів пісень, коли концерт тривав від вечора до четвертої години ранку. Але на цьому проф. Туркевич не урвав. В неділю рано проспівав у церкві теологічного факультету українську Службу Божу, на якій були привані всі тутешні теологи. А відомо, що на теологічній студії в Інсбруку зіймаються з різних країн. Вечером того ж дня відбувся в селі Музичного Товариства концерт, на якому проф. Туркевич при допомозі немоу живого інструменту провів перед душевнї очі публіки, що виповнила сатю, перлини української пісні в обробці найповажніших композиторів: Людкевича, Гайворонського,

Стеценка, Кошиця, Леонтовича, Гнатишина і його власній.

На таку віддачу, як Інсбрук — Америка, може було б і зайвим обговорювати виконання окремих творів. Виставе сказати, що воно перевищало все можливе, та що ніякий дріб'як світа не потрапив би зробити ще щось більшого чи кращого. В душі захоплені слухачів відбивалися образи й чарівність життєрадісних рідних сіл („Гомін села“); болісне прощання минулого з дівчиною („Нічні мрії“); стріча козацької дружини з дівчиною коло криниці („Ой, по горі — горі пшениченька яри“); радість воювників, що побачили своє село („Ой, видно село“); сум дівчини, якого не заглушує навіть чар весни („Ой закувала зазуленька“); відбитка погоди („І шумить гудить“); „Великоділ звоний“ в прастарій пісні, чи безжурний повний життєвої сили танок („Коломийки“). Можна сміливо сказати, що публіка, що шла на той концерт, не робила цього з патріотичного обов'язку, чи з бажанням підтримати хор. Йшла на концерт за своєю домострою, що там їйде повну насаду для збоїлої душі. І найшла, не випускаючи хору з очей, де він мусів вставати, ти шораз нові наддатки, між якими було й „Закувала та зазуля“ й „Гімн українських партизанів“ — та інші.

Вже після концерту насунулася ще одна рефлексія. Не раз здається, що то буде, коли минеться відоме покоління письменників, співаків, композиторів... Та ні, народ живий. Одне уступає, друге надходить. До недавня немоу несливий композитор Гнатишин, набірає сили і стає твердою ногою на українському музичному ґрунті, переймає велику традицію славних співаків. Нація, як фенікс, відроджується з власного попелу.

10. 11. 1947.

Політична й соціальна демократія

(Докінчення).

Далі, в советській „народній демократії“ немає ніякого народного представництва, яке виходило б з вільних виборів. Кандидати до законодавчих і громадських установ згори там накладається. Спробуйте проти цього протестувати! Хай спробує хто висунути проти згори наміченого державного кандидата будь якого іншою! У нас це можливе при політичному „демократичному“ режимі в Америці, Англії і в зах. Європі?

Нарешті насувається питання, чи в „народній демократії“ советської Росії існує соціальна рівність громадянства, себто основний елемент соціальної демократії? Що правда, привілей бувають панівних класів з советської Росії, привілей поміщиків і буржуазної класи, в ній знищені. Проте чи існує в ній

економічна й соціальна рівність робітників? Про це ясно говорить соціальний зміст советського режиму. Економічні й соціальні різниці виникли в ньому не на ґрунті приватної власності, але на ґрунті приналежності до державного советського апарату, який в сучасній советській Росії оформувався в окрему класу. Загально беручи, є нія в ній, дві селянські класи: клас приналежних до державного апарату, отже бюрократів, в яких руках є виконання державної влади і клас решти населення, яке підчинене цій владі. Між ними обома класами панує глибока й соціальна пропасть. Понадто догляньте на дохід поодиноких шарів населення. Після урядового звідомлення з 1946 р. місячний дохід помічного робітника в советській Росії виносить від 150 до 250 рублів, фахового робітника від 500 до 700 р., професора 1,500 р., генерала 3,000 р. А різниці платні в советській армії між мужвою, підфіцерами і офіцерами є куди більші, як напр. в американській або англійській армії. Також різниці що до харчевих та інших приділів в Советах між поодинокими шарами населення дуже великі. До того проспекує в них дуже добре вільний (чорний) ринок, де можна все купити. Розуміється, на це можуть собі дозволити тільки засібні люди, себто члени упривілейованої советської класи. Не дивно, що в Советах вищі шари населення опиваються в достатках, натомість нижче населення страшно бідне і навіть голодне. Це, як не можна краще, ілюструють такі факти, які беремо з 147 ч. газети „Радянська Україна“ за цей рік:

(Далше буде).

(Докінчення на 3 стор.).

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

ВАЛЬДШНЕПИ

(Роман)

24)

— На жаль так, як сам ти себе вважав, — промовила вона. Аглія бачила, як вражали Карамазова її слова, але на цей раз, вона, очевидно, свідомо робила їх злими. Що її штовхало глузувати з нього? Жіноча помста за його обережне відношення до Ганни, чи щось інше? В усякому разі вона на цей раз дала собі волю. Вона на цей раз наговорила йому стільки неприємного, скільки від неї ще ніколи не чув.

— Ти, Дмитрій Карамазов, — говорила вона, — страшенно самовпевнена людина, але в той же час ти ніколи не довіряєш своїм силам... Цієї нової характеристики ти від мене, характеристики?

мабуть, не сподівався почути? Правда? Ти, Дмитрій Карамазов, любиш згадувати відвагу й волю, і ти безперечно відважний і мреш сильну волю. Але в той же час ти, Дмитрій Карамазов, великий бонгуз і страшенно безвольна людина. Ти, Дмитрій Карамазов, вклоняєшся перед культурою, і ти безперечно культурна людина. Але в той же час, ти, Дмитрій Карамазов, страшний невіглас. Словом, ти, Дмитрій Карамазов, недоносок тридцятих років... бо й самі ці роки історик характеризує тою ж самою назвою... Ти, я гадаю, не рясеш своїм силам... Цієї нової характеристики ти від мене, характеристики?

Яому ображатися, звичайно, нічого, хоч — правду кажучи характеристика така ж жорстока, як і несподівана. Але він усе так не розуміє, являється вона? Чому це їй прийшло в голову саме сьогодні говорити йому такі „компліменти“? Він ніяк не може цього втямити.

— Ти не розумієш? — сказала Аглія. — Шкода! А справа дуже проста. Милій мій, не в тебе не розумієш, що я маю бажання покинути гру в темну?

— Тепер не розумію, що ти хочеш сказати цією „грою в темну“? — промовив Карамазов і відчув, як йому знову повертається колишній настрій. Він бадьоро подивився на неї і навіть спитав її, чи не знає вона, що це з ним? Що це трапилось із ним за якусь секунду?

— Я знаю, мій милий, — ска-

зала Аглія, помітивши зміну настрою у свого співбесідника. Але давай все таки повернемося до твоїх фамільних справ. Скажемо так: коли ти зійшовся з Ганною? Ну, коротенько.

— Коли я зійшовся з Ганною?

Аглія не помилялась. Карамазов постановив зробити екскурс у минуле. Настрій зробив своє діло, і він несподівано навіть для самого себе почав. Він почав із того, що зустрівся він із своєю дружиною в обложеному місті, коли воно з тоскою дивилось на північ. Тоді стояв глибокий, холодний вересень. Червона гвардія відступала й, відступаючи, ледве стримувала полки переможця. Смились далекі дні минулого: й городовий на розі, й голій осінній парк, і якась музика в кіно — нудна й невесела. Він прийшов у чека. В той час там готувалися до побігу.

На підлозі валялись стоси папірців, ганчірок і білизни. Він зупинився біля дверей і дивився на бар'єр, що рились у баракхлі, напихаючи ним свої саквояжі. Саме тоді до нього й підійшла Ганна (він потім узнав, що це Ганна). Вона з тоскою здавила свою голову й притиснулася до дверей. Тоді він виняв із кобури бравнішні й підійшов до однієї скрипки, де вонтузились баракхольши. Він вистрілів однієї бравнішні в карк. Того ж дня чка розстріляла ще кількох мародерів, і того ж дня Ганна зійшлася з Дмитрієм.

— Це і все? — сказала Аглія, коли Карамазов зупинився? — Ти скінчив свою історію?

— Мабуть усе! — кинув Дмитрій, знову відчувши якусь ніяковість („і справді, навіть ця заява одвертість“).

— Коли все, то мені й цього

Юрій Шерех (Професор УВУ в Мюнхені).

Принципи і етапи большевицької політики

щодо слов'янських мов в СССР (крім російської).

На правопис Хвилі „Комуніст“ уміщує критику, як на правопис все такі націоналістичний. І ця критика така ж поверховна й відзначає лише деякі деталі й суто другорядні моменти: написання **Европа** (за російською традицією мало б бути **Европа**), уживання в складених словах, де перша частина числівник **два-три-чотири**, як сполучного звука **о**, і замість прийнятого в російській мові сполучення **-ох** (дводенний, тринівний, чотирикутний) тощо. Всі ці дрібні розбіжності з російськими написаннями пояснюються тим, що правопис Хвилі робився свого часу наспіх і малокаваліфікованими руками. Проте тепер ці дрібні недогляди за допомогою демагогічних обвинувачень і перебільшень підносяться до рівня якогось ворожого виступу, до якоїсь помірної дії „світового фашизму“ і його „української агентири“. Останні наукові мовознавчі інституції фактично припиняють працю; журнал

флаг; не вживати **цукор**, а вживати **сахар** і т. п. (Про принципи добору й відкидання слів у цих списках див. далі, в характеристиці словника 1938 р.з. Учитель і рядовий мовець не бачать механіки цих усіх змін, але бачать самі ці зміни і знають, що не дотриматися їх, означає виявити себе націоналістом. В таких умовах виникає страшна дезорієнтація, і дехто вважає за далеко спокійніше й безпечніше перейти на рос. мову.

Про людське око, з 1938 р. відновляється праця над рос. укр. словником у Києві. Тепер упорядники словника кладуть в основу праці не тільки добірки синонімів, ближчих до рос. мови, а фактично принцип рівності рос. і укр. словарного гнізда. Українські слова накладаються на російські як рівнозначні: українська мова повинна мати на кожне поняття стільки синонімів і саме з такими відтінками, як російська мова; коли в українській мові синонімів більше, зайві відкидаються; коли їх менше, то бракуючі живцем переносяться з рос. мови; так само з відтінками значень — їх ігнорують або доволі надають, виходячи з рос. мови. Наприклад, якщо російська мова має слова **забастовка** і **стачка**, а українська відповідно до обох має слово **страйк**, то тепер пропонується **страйк** не вживати зовсім, а запровадити з російського слова **забастовка** і **стачка**; якщо російська мова мала синонімний ряд **флаг-знамя-стяг**, а українська мова мала слово **прапор**, що означало і **флаг** і **знамя**, а відповідно до рос. **стяг** мала три синоніми: **знамено**, **стяг** і **корюга**, то тепер запроваджується з російської мови слово **флаг**, слово **прапор** прирівнюється значенням до російського **знамя**, слово **стяг** подається як переклад російського **стяг** до російського **знамя**, слово **стяг** подається як переклад російського **стяг** а слова **знамено** й **корюга** зовсім випадають із словника під приводом застарілої, а в дійсності тому, що це порушило б прийняту

як норму відповідності кожного українського слова якомусь певному російському слову; російська мова має слово **чужий** звичайно в значенні „не наш“, а коли говориться про щось, що походить з інших країн, уживає слова **иноземний**; українська мова ширше вживає слова **чужий**, а слово **иноземний** використовує, наприклад, дуже рідко, звичайно коли говориться справді про продукти землі; за зразком російської мови значення слова **чужий** звукується, а значення слова **иноземний** поширюється, так, що наприклад, замість усталеного вже звороту **чужі мови** і т. п. Такі ж самі принципи застосовуються при перекладах з рос. мови політичної літератури, особливо виразно — в перекладах канонічного „Короткого курсу історії ВКП(б)“. Намагання точно відтворити букву російського тексту приводить навіть до запровадження нових граматичних категорій. Так доводиться вказувати на „СССР“ — країну перемігшого соціалізму“ треба було б перекладати „СССР“ — країна соціалізму, що переміг“, бо українська мова не знає активних дієприкметників минулого часу від транзитивних дієслів. І от, щоб уникнути такого „вільного“ перекладу, проголошується, що українська мова „повинна мати“ такі форми — і газети й політична література починають широко писати „СССР“ — країна перемігшого соціалізму“. Натомість ті граматичні форми, які є в українській мові, а не знає їх російська мова, оголошуються застарілими, їх викреслюють з підручників, не допускають до друку. Так було з формами плюсквам-перфекту, якого не має російська мова, так було з першою особою множини наказового способу, так почасти було з кличковою формою іменників.

Одвертий протест проти цієї політики був неможливий. Однак, більшість українських письменників, що збереглися, протестували проти цього

мовою своїх творів, уживаючи в них те, що заборонялося і приховуючи це офіційною ідеологією своїх творів. Так, хоч „Правда“ безпосередньо тлумачила слово **брига** як націоналістичне, М. Бажан ужив його в поезії про Кірова, яка була визнана офіційною критикою за досягнення соціалістичної літератури. Таким способом дійшло до існування паралельно двох різновидів літературної мови: мова красенів письменства по суті продовжувала традиції старої української літературної мови (крім правопису, звичайно), а мова

малої мої творів, уживаючи в них те, що заборонялося і приховуючи це офіційною ідеологією своїх творів. Так, хоч „Правда“ безпосередньо тлумачила слово **брига** як націоналістичне, М. Бажан ужив його в поезії про Кірова, яка була визнана офіційною критикою за досягнення соціалістичної літератури. Таким способом дійшло до існування паралельно двох різновидів літературної мови: мова красенів письменства по суті продовжувала традиції старої української літературної мови (крім правопису, звичайно), а мова

малої мої творів, уживаючи в них те, що заборонялося і приховуючи це офіційною ідеологією своїх творів. Так, хоч „Правда“ безпосередньо тлумачила слово **брига** як націоналістичне, М. Бажан ужив його в поезії про Кірова, яка була визнана офіційною критикою за досягнення соціалістичної літератури. Таким способом дійшло до існування паралельно двох різновидів літературної мови: мова красенів письменства по суті продовжувала традиції старої української літературної мови (крім правопису, звичайно), а мова

(Продовження на стор. 4-тій).

Політична й соціальна демократія

(Докінчення зі стор. 2-гої)

„Народний суд Шевченківського району, Харківської Обл. засудив до 8 років ув'язнення в поправно-трудовах таборах Перепечая М. Ф., який викрав у колгоспі ім. Ворошилова 35 кг. зерна в колосках.

13. червня ц. р. на полі колгоспу ім. Сталіна, Ленінської обл. засудив до 8 років ув'язнення в поправно-трудовах таборах Перепечая М. Ф., який викрав у колгоспі ім. Ворошилова 35 кг. зерна в колосках.

Чи потрібні коментарі до цих фактів? А вони наведені тільки в одному числі радянської газети! А таких фактів безліч! І певна річ, колоски зерна зрізувалися бідними людьми не з дуру, а просто з

голоду. І це в Україні, що колись була житницею Європи!

Дотож візьміть на увагу страшний жорстокий кар за крадіж колосків! Чи можливі вони в Америці або зах. Європі? Поперше, там колосків зерна ніхто не краде, а подруге, коли би це трапилося і справа опинилася би перед судом, на кілька днів арешту, або зовсім ув'язнення би його.

Такий соціальний зміст „народної демократії“ в СРСР.

І слід додати, що він, що далі, то більш розвивається і стабілізується.

Ясно, що при большевицькій диктатурі Советської Росії немає ніякої демократії. І коли цей режим недемократичний, то його стали називати „народно-демократичним“.

Що ж випливає із вище наведених фактів?

А те, що без політичної демократії немає і не може бути „соціальної демократії“, та що спроба здійснення соціальної демократії недемократичними засобами в советській Росії закінчилася не тільки проливанням моря людської крові, але й повним крахом.

Д-р П.

УВАГА! — РАЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ В РАЧЕСТЕР, Н. Й.

— відбувається —

НАРОДНЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, 30. ЛИСТОПАДА (NOVEMBER 30, 1947)

в годині 3. пополудні

В ЦЕРКОВНІ ГАЛІ, 303 HUDSON AVE.

Головним бесідником буде д-р Вол. Галан, який їздив до Європи та приглянувся життю наших скитальців і сиріт по таборах. Будуть також говорити місцеві бесідники і один, що прибув із скитальцями.

Просимо громадянство взяти численну участь

Екзекутива Комітету.

УВАГА! БОСТОН, МАСС., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛ. ГРОМАДИ, ТОВАРИСТВ, СЕСТРИЦТВА, МОЛОДІ І ЦЕРКОВНОГО ХОРУ

— влаштовується —

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

У НЕДІЛЮ, 30. ЛИСТОПАДА (NOVEMBER 30, 1947)

Рано в 10. годині, в укр. прав. церкві, 136 Арлінгтон-улиця, буде Служба Божя і Панахида за померлих дітей страдниць Матері України, відслужить о. Володимир А. Касків, парох. СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ відбудеться в церковній залі, 136 ARLINGTON ST., BOSTON, MASS., в 4. годині пополудні.

Програма концертна святошна. Хори, муж. октет, дуети, соля під проводом учителя М. МЕЛЕХІВСЬКОГО. Стрілецький мелодій відіграє молодий скрипак ВОЛОДИМИР МЕЛЬНИК при аккомпанементі піани „ІРИЙ КАНАЗЕВИЧ“. Святошну промову виголошить М. ДАВІСКИНА, гол. ур. УНС. Будуть промовляти для скитальців, брати КОСТЕШКИ. Декламують школярі ЗЕНЯ ЛІГОВАН і ВОЛОДИМИР ХОМІН. З концерту чистий дохід призначений для українських скитальців.

Українці! Прийдіть на свято численно. Пам'ятаймо, що Україна в московській неволі. Помогаймо українським скитальцям! Комітет Листопадового Св'ята.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

— відбувається —

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 30. ЛИСТОПАДА (NOVEMBER 30, 1947)

В УКРАЇНСЬКИМ НАРОДНІМ ДОМІ, 214-216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.

Початок у годині 2. пополудні.

Вступ за добровільними жертвами.

ПРОГРАМА: Хоровий виступ Тов. Боян під проводом М. Ядловського. Сопраніст Марія Боднар (сопран) та Євгена Крук (тенор); при піані п-на Ольга Дмитрів. Головним бесідником буде один з делегатів на Панамериканську Українську Конференцію в Нью-Йорку.

Всі українські організації, братства, сестрицтва, товариства і клуби з відзнаками і прапорами мають бути в год. 10. рано на Службі Божій, в українській катоц. церкві св. Володимира. В церкві і на концерті буде переведена збірка на допомогу скитальцям. Всіх чесних громадян запрошуємо до численної участі у святі. Комітет

25 Літний Ювілей 25

ФІРМА П. СТАСЮКА

124 First Ave., New York 3, N. Y.

25-літний Ювілей свого існування Фірма Стасюка відзначить обниженими цінами на м'ясні продукти через цілий місяць, почавши від 13-го листопада до 13-го грудня включно. Ціни будуть проголошуватися кожного четверга.

Цього тижня фірма Стасюка поручає такі товари по знижених цінах:

LUNCHEON MEAT 6 lb KEN 44¢	СХАБ (LOIN OF PORK) (У ЦІЛІМ КАВАЛКУ) 52¢	ШИНКИ ВУДЖЕНІ ПЕРЕДНІ 44¢	ШИНКА ВАРЕНА (BOILED HAM SLICED) 1.09 lb	ВУДЖЕНКА BACON SLICED 79¢	КОВБАСА КРАЯНА АБО САРДЕЛЕВА 65¢	КОВБАСА СІКАНА 51¢
СВИЖІ РЕБЕРКА (SPARERIBS) 45¢	ВУДЖЕНИЙ ТЕНДЕРЛОЙН "SMOKED BUTT" 79¢	ГОЛЕНА СОЛОНІНА (ГРУБА) 29¢	КВАШЕНА КАПУСТА 10¢	ВУДЖЕНІ ВОЛОВІ ЯЗИКИ першого сорта 43¢	SIRLOIN STEAK першого сорта 71¢	КОВБАСА СВИЖА НЕ ВУДЖЕНА 61¢

Праця для жінок і чоловіків
WANTS ADS
CLASSIFIED DEPARTMENT
Bergen 4-9237 — BRyan 9-0582

ПОТРЕБНО МУЖЧИН

ПІЯНО ПОЛІШЕРА
досвідченого, пост. праця. Добра п.
Baldwin Piano Co.
20 East 54th St., N. Y. C.

ПІЯНО ТУНЕРА
досвідченого, добра п., пост. праця.
Baldwin Piano Co.
20 East 54th St., N. Y. C.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українська Драматична Група.

Серед американських українців ньюйорська громада має найкращу оцінку щодо громадського життя, хоча вона і величезною і своїм суспільним складом, нічого собі. На це склалося багато причин, що в більшій, чи меншій мірі цю оцінку виправдують та відносно аргументують, головним чином про останні часи. Наші місцеві громадські імпрези, концерти, національні обходи і т. п. часто вражають своєю, так мовити б, невикінченістю, а українська ньюйорська публіка пильно дбає, аби, бува, яка заля, хай і сама по собі невелика, не була виповнена вщерть. Під цим останнім оглядом найбільше не дописує молоді, частинно „заманіровані“ Бродвеем, а частинно вмовивши в себе, що кожна українська імпреза доконче мусить бути „ди сейм“. Дивна погоня за атракцією і сенсацією та упередження згідно знаку „ди сейм“ до українських імпрез наспівають з незвичайною належною дбайливістю в їх підготовці так і створили що, що так скажу, депресію в ньюйорській громаді, як іде про всілякі імпрези. В додатку, тут часто за „великою політикою“ й забувається та перочується ці „подробіци“, які все ж є основою громадського життя. Це вже відноситься більше до старшого громадянства, а все це разом творить цей дивний комплекс громадських недолуг українського життя в Нью Йорку, який видно хочби в тому, що тут ще досі нема навіть відповідного репрезентативного Народного Дому, в якому могло б концентруватися усе наше народне життя.

Найбільш занедбаною зі занедбаних ділянок українського життя в Нью Йорку (в інших місцевостях теж) є без сумніву драматичне мистецтво. Національна імпреза, концерт, віче і т. п. все це потрапляє „від біди“ стягнути бодай кілька соток публіки, але як іде про виставку пєси, то пожаляся Боже. В цьому винна публіка, але теж не без вини ті, що цим справами „драматизмом“ часом займаються. Насамперед мусить бути поставлена на відповідному рівні сама справа вистави, а тоді вже і до публіки можна ставити відповідні вимоги. На прикладі Зізду Української Молоді в Нью Йорку в червні цього року та її Фестивалю з цієї нагоди, що без сумніву належав до найкращих, того роду імпрез, що їх доводилося ньюйорським українцям бачити, можна твердити, що в нас існують одні і

другі можливості, що імпрезу можна поставити на відповідній висоті і що публіку можна „стягнути“. Треба тільки доброї волі, енергії й відповідного знання. Сили найдуться.

Як іде про цю „найбільш занедбану зі занедбаних“ ділянку, іменно українське драматичне мистецтво в Нью Йорку, то сьогодні вже можна занотувати один дуже вірадий факт. Маємо на думці створення постійної Української Драматичної Групи під проводом відомого вже в нас драматичного „туза“ Михайла Скоробогача, що оце вже на 7-го грудня заповідає свій перший виступ з пєсою Писанецького „Катерина Мужичка“.

Звичайно, виставка одної пєси, в додатку ще тільки заповідана, ще не дає причин до окремої загадки в газеті та до будьяких загальніших висновків. Але діло тут не у виставі, тільки в самій Драматичній Групі, її складі, базі та цілях.

Групу створено приблизно два місяці тому з ініціатиї під проводом Михайла Скоробогача та при відповідній „мecenатській“ піддержці і тишій співпраці Василя Гейла. Вже ці два імена багато дещого „говорять“. Імя Михайла Скоробогача зразяє в нас з найкращими драматичними імпрезами, від фільми „Маруся“ починаючи, а на згаданому Фестивалі Молоді, на якому в його постановці були опера „Вечерниці“ та драматизовані на підставі образу Рєпіна „Запорожці“, кінчаючи. Джеймс Габоба, Люба Ковальська, що грають головні ролі в „Катерині“, а далі О. Задоренка, М. Терпак, М. Мілянович, А. Дубас, Пасічник, Бражнікова та інші члени створеної на кооперативній базі Української Драматичної Групи дають з черги запоруку, що справу береться серйозно та що її будеться розвивати і продовжувати.

У відповідь на запитання, що захопило їх створити цю Групу, її члени відповідають: насамперед „любов сцени“. Вони — артисти, одні з більшим, другі з меншим досвідом і таланом, але в усіх є однакове бажання відповідно справу „поставити“. Вони самі звертають увагу, що у нас як ролі від всіяких організацій, асекураційних, політичних, допомогових і т. д., але в цілій тій організаційній повені ще найменше заступлена культурна ділянка, і вже цілком там не має драматичного мистецтва. А це ж, відповідає постановка культурної ділянки в нашому громадському житті повинна бути одною з найголовніших справ і наших турбот, бо це є підставою й всякого іншого громадського життя. Іх Група кладе собі за завдання заповнити у нас прогалину під цим оглядом, високим рівнем своїх вистав повернути, чи здобути для українського драматичного мистецтва відповідний авторитет, розбудити пошану і любов до рідного слова а з цим і до рід-

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ДРАМАТИЧНИЙ ГРУТОК „КАЛИНА“

ставить в користь УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛИ, ІНУ, найкращу народну драму зі співаками і танцями в 5 діях.

„ХМАРА“

А. Суходольського

В цю неділю 30. листопада (Sunday, November 30) 1947

ST. GEORGE'S SCHOOL AUDITORIUM

217 EAST 6th STREET, NEW YORK CITY.

Вступ: крісла першорядні \$1.00, другорядні 75 ц. (Incl. Tax)

Початок точно в 5-тій годині пополудні.

ДІЯВІ ОСОБИ: П. Слободян, А. Міллер, М. Осадчук, І. Петраш, П. Терпак, Е. Дикий, М. Пирогова, Е. Барановська, І. Різник, А. Дубас, В. Кукрицький, Н. Шкароко, Р. Джугала.

Режисер: М. Іванів. — Танок: П. Гуменюк — М. Васелевська.

При п'яні: Л. Осінчук. — Костюми: Бражніка.

Шановні громадяни: Приходьте громадно подивитись на найкращу драму, чим допоможете благородному ділу, бо дохід призначений на будову Українського Народного Осередка в Нью Йорку.

Марія Осадчук в ролі Настусі.

ного „Старого Краю“ їх батьків, зацікавити цим ширші кола нашої місцевої молоді, „новим таланом“ дати можливість проявитись в цій ділянці мистецтва і взагалі вони мають великі і справді гарні плани на майбутнє, але теж не мають жодних ілюзій щодо трудностей та перешкод з якими їм доведеться змиратись. Все це у великій мірі залежатиме головово від того, як їх ініціативу та їх працю зустрінє громадськість.

Наша „пропаша“, як дехто думає, молоді дає ще один приклад своєї живучості, енергії та живого зацікавлення українською справою, чим разом в так важливій культурній ділянці. Залишається ще тільки висловити надію, що й наше громадянство цю справу належно однією та дасть цій молоді таку піддержку, якої воно бажало б собі від неї теж в своїй „високій політиці“.

М. П.

Шукають своїх рідних

УВАГА! Письму до Укр. Допом. Комітету, просячи заступити листівку, в якій групи і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

12437 Павлюк Ірини тітки з с. Визині (Станіславів) від Бойків Катерини зам. Гудоніс.
12438 Кость Михайла з с. Нанова (Добромиль) від Кость Юлії (зам. Ткач).
12439 Павлівська-Тарчичук Федуні з с. Нанова (Добромиль) і Яростовський Михайла з с. Нанова від Ткач Миколи.

12440 До братаніці і кузини Курман Анни і Михайла брата, Квасінський Миколи від Курман Ілії.

12441 До краєнів пов. Калущі зі сіл Підгірки, Хотин і Довгогори Козоріз Е., Клямович Осипа, Довбенко Олексі, Качур Розалії, Романюк Анни, Король Петра від Козоріз Василя.

12442 Стефанішин Михайла з с. Орів (Камінка-Струмилів) від Василяшин Василя.

12443 До родини Олят Марії (з дому Федорівч) з Хирова (Добромиль) від Бунько Дмитра рівнож кривних і знакомих з с. Бенюкова (Турка).

12444 До сестри Малик Гаски від Степук Івана з с. Волоша (Дрогобич).

12445 До краєнів м. Перемішля просить о афідевіт Гішиский Евстахій (майстер-кравець і кушнір).

12446 Сукмановський Теодора з с. Чижова (Зборів) від о. Боднар Романа.

12447 Бривка-Габора Маріанна з с. Новосич (Самбір) від Савчук Івана.

12448 Демків Томка з с. Журавенко (Рогатин) від Демків Івана.

12449 Дубецький Августа і його рідні Ядвіги і Броніслав з Волині від Стасюк Катерини.

12450 Бабухівський Петра з с. Баранівка (Бережани) від Росяк Павла.

12451 Климів Осипа священника від Климів Олександра з с. Підгірки (Калущі).

Голоситись на адресу: United Ukrainian American Relief Committee P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В записках просимо конкретно вказувати групу і число.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ГРОШІ НА УКРАЇНУ ТА ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА

ШИФКАРТИ - ПОДОРОЖНІ ДОКУМЕНТИ

Продажа різних бізнесів, домів, фарм, та різного роду асекурацій

WESSON & BARTKIW

Steamship Agency

AIR PLANE TICKETS TO ALL PARTS OF THE WORLD

ПЕТРО БАРТКІВ

REAL ESTATE & INSURANCE BROKER; NOTARY PUBLIC

308 East 14th Street New York 3, N. Y.

Telephone: ALgonquin 4-8254.

ТАРЗАН ч. 1735. Дальший танок дум-дум.

Коли їх побитий провідник зажадав звільнення Джени, малпи відмовилися. „Вона є наша жертва“ заверещали вони.

І так відпровадили вони Джени до жертвенної могили.

І знову почали барабани бучити зловіщий ритм.

І ще раз піднеслися костурі і почався танок, під час якого малпи оточили малполюбівка.

ПОШУКУВАННЯ

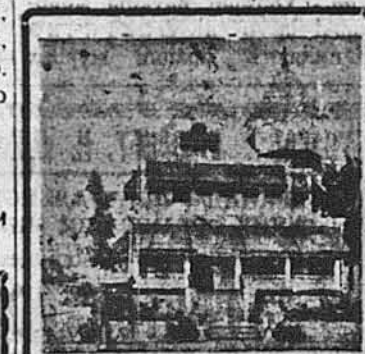
1) Марія Корут з Янова пошукує ауйка ІВАНА КАЛИШКЕВИЧА, родженого в Янові-Галечині, ніхав около 1922 р. Відповідь слати на адресу: Володимир Чорненький, 294 Hudson Ave., Rochester 5, N. Y.
2) Супружок, муж і жінка, обое лікарі-дентисти, прибуває зі скитальщицями, пошукують ПРАЦІ помічників при дентисті. Відповідь слати на адресу: Володимир Чорненький, 294 Hudson Ave., Rochester 5, N. Y.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

СТІННІ КАЛЕНДАРІ

Чудові Краєвиди; Пагіротики; Релігійні. Свята зазначені червоно, пости зазначені чорно.
● **КАЛЕНДАРІ** продаємо подробице і гуртово. Для шторників і організацій друкуємо на календарях їх фірму. Ціна одного календаря з пересилкою 30 ц. 12 календарів \$3.00. 25 календарів \$5.00. 50 календарів \$9.00. 100 календарів \$16.00.
● **РІЗДВЯНІ КАРТКИ** „Христос Раждается“, у формі книжечок з відповідними піснями. Ціна за дозми 60 ц. 50 карток \$1.75. 100 карток \$3.00 з пересилкою.

С. О. Д. не висилало. Заможелта поспайте до: **UKRAINIAN BAZAAR** 170 E. 4th St., New York 3, N. Y.

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
601 SPRINGFIELD AVE. NEWARK and IRVINGTON, N. J. Essex 5-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБІГАТО

Завжди ШАДІТЬ дешо з ваного-обезпечення. Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛІЙ ПОХОРОН за \$150.00 У випадку смутку в родині миште:

KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарядчик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres. 433 STATE STREET PERTH AMBOY, N. J. Phone PE 4-4846
— or —
UKRAINSKYI POGREBNIK 86 ELIZABETH AVENUE, NEWARK, N. J. Phone Blzelow 3-6742
225 WEST JERSEY STREET ELIZABETH, N. J. Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК заряджує погребеник по \$150 ціні так низькій як ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ПРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y. Tel. ORchard 4-2563
Branch Office and Chapel: 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.) Bronx, N. Y. Tel.: MEtrose 5-8577

БОЛІНІГ

Пали на ногах, опухлі ноги, набряклі жила, болочі ноги, флебіт (запалення жил), напухлі або болочі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операцій. Лікуємо згрубіння литов і мотилки.

Офісові години: в понед. і четвер. від 1. до 8. веч.; вівторки і п'ят. від 1. до 6. веч.; в серед. від 1. до 5. веч.; в суб. від 12. до 4. попол. В нед. і свята нема уряд. години.

Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ENdicott 2-9178
СПЕЦІАЛІСТ В БОЛЮ НГ.